

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrt leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za $\frac{1}{2}$ leta 3 krone, za $\frac{1}{4}$ leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 21. februvarija 1902.

List 8.

Sv. Očetu Leonu XIII^{emu}

za dokončano njega 24letnico:

20. februarija 1878 — 20. februarija 1902.

Raduj slovensko se srečé,
Raduj se danes brez mejé —
Saj god pomemben se vrši
In velik mož se nam slavi.
Kdo je slavljenec višnji ta?
Komu ta pesem se poda?

„Na nebu luči“ pesem ta.
Leonu pesem naj velja —
Ki vlada štiri dvajset let
Katoliški vesoljni svet.
Njen klic odmevaj na okrog:
Leona naj živi nam Bog.

Moj narod mal je, a gorko
Ga ljubi vedno in zvesto;
Zato iz stolpov visočin
Pozvanjaj nam ta mil spomin.
Raduj se danes vsepovsod,
Predragi moj slovenski rod!

Ki v Petra leta stopil je,
Naj žije nad ta leta še —
Krmar vsej cerkvi še naprej
Do let človeških skrajnih mej.
Bog živi ga, Bog živi ga —
Leona nam trinajstega!

Gospica Marija Jerončič-ec.

ANTON BONAVENTURA,

po božji in apostolskega sedeža milosti
knežskof ljubljanski

vsem vernikom svoje škofije mir, srečo in blagoslov
v Gospodu našem Jezusu Kristu.

(Konec).

VII.

Zgodilo se je pa to venderle in sicer 25. maja 1899 v okrožnici¹⁾, katero so papež Leon XIII. poslali katoliškemu svetu, ko so po dolgi in nevarni bolezni zopet ozdraveli.

Da je to preimnitna okrožnica, vidi se že iz besedi sv. Očeta v začetku, ko pravijo: „Danes . . . vpeljujemo in svetujemo prevzvišeno dejanje, od katerega pričakujemo ne brez vzroka izvrstne in sicer trajne plodove najprej za krščanstvo, potem za vso človeško družbo.“ Kmalu po teh besedah nadaljujejo: „Že večkrat smo se potrudili, tako preskušeno pobožnost, kakor je češčenje presvetega Jezusovega Srca, vestno ohraniti in pojasniti po izgledu naših prednikov . . . sedaj pa zremo v duhu še poseben način te pobožnosti, s katerim naj bi se pravzaprav izpopolnilo in na vrhunec povzdignilo vse češčenje presv. Jezusovega Srca.“

Kaj ne, vidi se, da sv. Oče nekaj novega, nekaj posebnega nameravajo. Želé namreč in hočejo, da se posvetimo vsi božjemu Srcu Jezusa, našega kralja in vladarja. Da se to vseobsežno češčenje in ta najvišja vdanost Jezusu Kristu popolnoma spodobi, sveti Oče tudi dokažejo. Pišejo namreč:

„Vse človeški rod je v Kristovi oblasti. Tisti namreč, ki je edinorojeni Sin Boga Očeta, ki ima isto bitnost ž njim, ki je „odsvit Njegove slave in podoba Njegovega bitja“¹⁾, mora imeti vse skupno z Očetom, torej tudi vrhovno oblast nad vsemi stvarmi. Zato pravi Sin božji sam o sebi po proroku: „Jaz pa sem od Njega kralj postavljen čez Sion. Njegovo sveto goro . . . Gospod mi je rekel: Moj Sin si Ti . . . zahtevaj in dam Ti narode v delež in pokrajine zemlje v Tvojo lastnino.“²⁾ S tem spoznava, da je prejel od Očeta vso oblast, ne le nad vesoljno cerkvijo, kar pomeni gora Sion, ampak tudi nad vsem svetom, kakor daloč segajo njegove meje . . .“

„Posebnega pomisleka vredno pa je to, kar je Jezus Krist . . . sam s svojimi besedami rekel o svoji oblasti. Na vprašanje rimskega oblastnika: Tedaj si Ti kralj? je odgovoril takoj:

Ti praviš, da sem jaz kralj.¹⁾ — Velikost te moči in neskončnost Njegovega kraljestva potrjujejo besede, katere je govoril apostolom: Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.²⁾ Če ima Krist vso oblast, sledi nujno, da je Njegovo vladarstvo najvišje, neodvisno, nobeni tuji volji podvrženo; vladarstvo, kateremu ni nič enakega ali podobnega . . . podložna mu morata biti nebo in zemlja.“

„Toda . . . Krist ne vlada le s prirojeno pravico, kot edinorojeni Sin božji, ampak tudi pridobil si je to pravico. „Otel nas je namreč oblasti teme“³⁾ in je „dal sam sebe odkupnino za vse“⁴⁾. Torej so postali Njegovo v „last pridobljeno ljudstvo“⁵⁾ ne le katoličani in vsi, ki so veljalno krščeni, ampak vsi ljudje in vsak posamezen človek.“

Tako sveti Oče o kraljevi oblasti in neomejenem lastništvu Gospoda Jezusa nad nami. To lastništvo in to oblast moramo pa mi priznati. priznati skupno in javno. Posvetimo se, pravijo sv. Oče, presvetemu Srcu Jezusovemu, ker s tem ravno priznamo in sprejmemo Njegovo neomejeno gospodstvo nad seboj.

Mi smo sv. Očeta vbogali, in še se spominjate, kako slovesno smo se leta 1900 posvetili božjemu Srcu Jezusovemu in s tem očitno pred nebom in zemljo spoznali, da je Jezus Krist naš vrhovni Gospod in kralj. Vsako prvo nedeljo v mesecu pa to posvetbo ponavljamo in s tem sebe v kraljestvu Jezusovem vtrujemo.

In kakošna je zastava tega kraljestva, okoli katere se zbiramo, na katero prisegamo? Čujte sv. Očeta, ki govore:

„Ko je cerkev v prvih časih izdihovala pod jarmom poganskih cesarjev, prikazal se je mlademu cesarju Konstantinu križ v višavi kot znamenje in močno poročstvo skorajšnje velike zmage. Danes pa se prikazuje našim očem drugo božje znamenje: presveto Srce Jezusovo s križem, blesteče med plameni v najsvetlejšem žaru. To znamenje bodi vse naše upanje, od Njega prosimo in pričakujemo rešenja.“

To so preznamenite besede, katere živo spominjajo na dejanje papeža Melhijada, ki je l. 312 razvil sveti križ kot zastavo Jezusovega kraljestva. Sveti oče Leon XIII., omenivši sveti križ kot znamenje zmage, slovesno priznajo in razglase, da imamo sedaj novo znamenje izveličanja in vsega upanja, namreč presveto, ognja ljubezni žareče Jezusovo Srce. Pod to novo za-

¹⁾ Škofijski list l. 1899. str. 58. in nasl.

²⁾ Hebr. 1, 3. — ³⁾ Ps. 2. —

¹⁾ Jan. 18, 37. — ²⁾ Mat. 28, 18. — ³⁾ Kol. 1, 13. —

⁴⁾ I Tim. 2, 6. — ⁵⁾ I. Pet. 2, 9.

stavo kraljestva Jezusovega se bodo bili zadnji boji, izvojskovale se bodo zadnje slavne zmage cerkve Jezusove nad peklom. „Da, vladalo bo božje Srce Jezusovo“, je rada zatrjevala blažena Margareta, „vladalo bo, tako mi je On sam rekel; o to me napolnjuje s pristrčno radostjo, satan pa bo osramočen in premagan!“

VIII.

Zberimo se torej pod zastavo presvetega Srca Jezusovega in ostanimo ji zvesti, kot pravi podložniki najvišjega našega kralja, Gospoda Jezusa Krista. Pa kako bomo svojo zvesto in popolno podložnost izpričevali?

Cesarjem in kraljem smo podložni, ako izpolnjujemo njihovo voljo v vsem, v čemer nam morejo po pravici zapovedovati. Torej bomo tudi Gospodu Jezusu popolno svojo pokorščino in podložnost dokazali s tem, če si resno prizadevamo vravnati vse svoje življenje po Njegovi sveti volji. Izpolnjevati moramo zapovedi božje, zapovedi cerkvene in dolžnosti svojega stanu, ker tako hoče Jezus Krist, naš Bog, naš Izveličar in naš kralj. To je neizmerno važno za našo časnost in za našo večnost. Poslušajte!

Mi vsak dan molimo, delamo in trpimo; v tem je vse naše življenje. Ako molimo, delamo in trpimo po volji božji, ker Bog hoče, onda smo njegovi služabniki, priznamo, da smo od Njega odvisni, da je On naš Gospod; in On je obljubil tako službo in podložnost poplačati v večnosti, akoravno smo vse to že kot stvar božja samo po sebi Bogu storiti dolžni.

Na altarju v tabernakelju pa imamo Gospoda našega Jezusa Krista, po katerem hoče Bog nad nami vladati; in edino ona dela naša sprejme Bog, ki so storjena in Njemu darovana po Gospodu Jezusu Kristu. Saj more samo Gospod Jezus Krist, ker ni le pravi človek v času rojen iz Marije Device, ampak je tudi pravi Bog od vekomaj rojen iz Boga Očeta. Boga častiti, slaviti in mu podložnosti skazovati, kakor se Veličanstvu božjemu spodobi.

Ako hočemo torej Boga prav počastiti in Mu pristojno podložnost izkazati, moramo se združiti z Jezusom v presv. Rešnjem Telesu, združiti z Njegovim božjim Srcem, katero v presv. Rešnjem Telesu živi in Boga časti ne samo v Svojem, ampak v našem imenu, ako se ž njim združimo. Božje srce Jezusovo namreč v tabernakelju res živi, ni mrtvo, in živi edino zato, da pospešuje slavo božjo in naše izveličanje; nameni Njegovi so najbolj sveti, najbolj vzvišeni,

najbolj po volji nebeškega Očeta, torej najbolj popolni, da, neskončno popolni in zaslužni, saj prihajajo iz božjega Srca.

Ravno tako neskončno popolna in zaslužna bo tudi naša molitev, naše delo in trpljenje, ako ga združimo z nameni božjega Srca Jezusovega na naših altarjih. In kako lahko se to zgodi! Reci samo: „O presveto Srce Jezusovo, svoje molitve, dela in trpljenja današnjega dneva darujem Tebi na tiste namene, katere imaš Ti na naših altarjih.“ Ako vsako jutro tako izdihnemo, dali smo vsem svojim delom največjo, da neskončno notranjo vrednost, in vse naše življenje izpričuje podložnost Jezusu kralju in se vrši pod zastavo kraljestva božjega na zemlji.

Še bolj popolno in Srcu Jezusovemu še bolj dopadljivo bo pa naše darovanje in naša podložnost, ako se združimo z Devico Marijo, Materjo Jezusovo. Sami smo kaj slabi, vsak dan Srce Jezusovo žalimo, pa si komaj upamo k Njemu. O pridružimo se Devici Mariji, ki je tudi naša mati, pribežališče grešnikov, in po njenih rokah darujmo božjemu Srcu Jezusovemu v tabernakelju svoje molitve, dela in trpljenja. Iz rok prečiste Device in matere Marije pa Gospod Jezus Krist vse to kaj rad sprejme. Recimo torej vsako jutro pri jutranji molitvi: „O presveto Srce Jezusovo, po rokah prečiste Device Marije Ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dneva na vse tiste namene, katere imaš Ti na naših altarjih.“

Presveto Srce Jezusovo pa mnogi žalijo. Nekateri ga kar naravnost taje, premnogi so do Njega v tabernakelju hladni in mrzli, in koliko jih je, ki ga žalijo s smrtnimi grehi! Poglejmo le nepokorščino v družinah, pijanstvo, pretepe in ponočevanje pri mnogih nesrečnih, naših mladeničih, nečiste misli, želje, besede in grehe marsikje pri naši mladini, večkratna sovraštva in kletve med sosedi in raznimi stanovi, vedna zaničevanja in zasramovanja cerkve, duhovnikov, redovnikov in poštenih katoličanov, nevarno prizadevanje liberalnih ljudi po časnikih, shodih in gostilnah Vas odvrniti od cerkve, odvrniti od spoštovanja do od Boga Vam danih namestnikov, odvrniti od prejemanja sv. zakramentov, od poslušanja besede božje! Ali ni vse to upor proti Bogu in proti Gospodu in kralju Jezusu Kristu? Ali se s temi silnimi grehi to presveto Srce iznova ne krona s trnjevo krono, iznova ne pribija na križ, iznova surovo ne prebada? In to morebiti tudi v naših hišah, v naši fari, v naši cerkvi! Oh, ali je to hvaležnost, izkazovana Bogu in Gospodu našemu Jezusu Kristu? Ali je

to hvaležnost, katero smo mu dolžni, ker se je za nas v hlevčeku rodil, za nas trpel bičanje, trnjevo krono in najsramotnejšo smrt na križu? Ali je to zvestoba pod zastavo božjega Srca Jezusovega, pod katero edino se moremo izveličati? Kaj bo, ko pride v oblakih neba kot kralj večnosti sodit žive in mrtve!

Kaj ne, kako smo zaslepljeni! To kličem vsem stanovom, posebno pa vam, krščanskim mladeničem! Zakaj se sramujete Gospoda svojega Jezusa Krista? Zakaj ne marate priti k tabernakeljnu, k mizi Gospodovi? Zakaj se premnogi bojite stopiti pod zastavo prečiste Device Marije, da bi se pod to zastavo vojskovali zoper silovite strasti svojega srca? Zakaj mnogi ne zapustite nesramnih, Bogu zoprnih in za vas nečastnih razvad: pijančevanja, ponočevanja, nesramnega petja, surovega vpitja, vasovanja, zapeljevanja, pretepa s pestmi, koli, da, celo z noži. O moj Bog, kako sramotite sebe, svoje družine, svoje fare in vse svoje sloveusko ljudstvo, katero zavoljo vas po svetu grde, da je surovo in razdivjano, pokazujoč na pretepe in poboje med vami!

Mladeniči, pogledjte vender na svojega Boga, na svojega Jezusa, na svoje stariše, na svojo čast in srečo! Posebno vas, ki ste še mlajši, ki še niste pohujšani, ki ste še nedolžnega srca, prosim vas, nikar ne zahajajte v slabe, nesramne, surove tovarišije starejših svojih drugov; odločite se od njih, pristopite pod zastavo Device Marije in po njej pod zastavo presvetega Srca Jezusovega, da odstranite vse one zastarane grdobije med mladeniči, pa živite lepo veselo, trezno, sramežljivo, krotko, pošteno, sebi v čast, pa tudi v čast svojim družinam, svoje fare in vsemu našemu slovenskemu ljudstvu!

O mladeniči, pri vsaki sveti maši se Vas posebno spominjam, in srce mi krvavi, ko čujem, kako so nekateri med Vami umazani in divji in nepoboljšljivi. Poslušajte moj glas, glas svojih duhovnih pastirjev in glas tužnih svojih starišev!

Vsi pa, ki Gospoda Jezusa ljubimo, ki vsak dan iz srca molimo: „Pridi k nam Tvoje kraljestvo“, kaj hočemo storiti, gledajoč vso to nerazumljivo odpornost proti Bogu, proti Jezusu Kralju? Ali nas ne bo srce gnalo, da Mu mi po svojih močeh zadoščujemo za vsa razžaljenja, katera trpi, bivajoč med nami v presv. Rešnjem Telesu? Da ga odškodujemo? Pa kako?

Vdeležujte se mnogoštevilno pobožnosti do presv. Srca Jezusovega (vsacega prvega petka) vsake prve nedelje v mesecu, prihajajte radi

vsake nedelje na skupno poklonstvo in češčenje Gospoda Jezusa v tabernakeljnu, ki je ječa ljubezni, pristopajte pogosto k mizi Gospodovi, posebno Marijini sinovi in Marijine hčerke. in varujte se vsacega greha! Pa tudi molitve, dela in trpljenja svoja darujte presv. Srcu Jezusovemu v spravo za vsa omenjena in še druga strašna razžaljenja, katera mora gledati in trpeti, bivajoč v zakramentu ljubezni.

Zato zgoraj omenjeno molitev še spopolnim in Vas prosim, da jo tako-le molite: „O presveto Srce Jezusovo, po rokah prečiste Device Marije Ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dneva, prvič v spravo za vsa razžaljenja, katera trpiš v sv. Rešnjem Telesu, in drugič na vse tiste namene, katere imaš Ti na naših altarjih.“

Prosim Vas, stariši, prosim Vas, mladeniči in dekleta, prosim Vas, otroci, pridodajte to molitev jutranji svoji molitvi, da vse svoje življenje posvetite, da vsemu svojemu življenju daste neizrekljivo veliko vrednost za vso večnost, da ž njo pripoznate nad seboj Jezusa, kralja; ž njo stopite vsak dan pod zastavo presvetega Srca Jezusovega kot zvesti podložniki kraljestva božjega na zemlji!

Ako to storite, izpolnujete svoj namen, zavoljo katerega ste vstvarjeni, namreč Vi Boga spoznavate, Vi ga ljubite in Vi mu služite. Da, služite mu ravno tako, kakor Bog in Izveličar Vaš sam želi razodevši nam za naše sedanje hude čase Svoje ljubezni polno Srce, in kakor živeti so nas sv. Oče Leon XIII. v preimenitni Svoji okrožnici slovesno pozvali. Tako naj se zgodi!

Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in sv. Duha naj pride nad Vas in naj ostane zmiraj nad Vami. Amen.

V Ljubljani v osmini praznika svetih treh Kraljev, 13. januarija 1902.

† **Anton Bonaventura,**
knez-škof.

Postna postava

za ljubljansko škofijo v letu 1902.

Pooblaščen od sv. Očeta dne 8. julija 1899 morem za našo škofijo tudi za leto 1902 glede posta mnoge polajšave od splošne cerkvene postave dopustiti. Vsi verniki naj pazijo na sledeče določbe:

I. Dnevi strogega posta t. j. dnevi, o katerih se ne sme meso jesti in je dovoljeno samo enkrat se nasititi:

1. Pepelnična sreda in zadnji trije dnevi velikega tedna.

2. Petki v štiridesetdanskem postu in v adventu.

3. Srede, petki in sobote v kvaternih tednih.

4. Vse od cerkve zapovedane vigilije, t. j. dnevi pred binkoštni, pred praznikom svetega Petra in Pavla, vnebovzjetja Marijinega, vseh svetnikov, brezmadežnega spočetja in pred Božičem.

II. Dnevi nekoliko polajšanega posta, t. j. v katerih je dovoljeno le enkrat se nasititi, zraven pa dovoljeno opoludne jesti meso:

1. Vsi ostali dnevi štiridesetdanskega posta razen nedelj.

2. Srede v adventu.

III. Dnevi same zdržnosti od mesa, t. j. dnevi, v katerih je dopuščeno večkrat se nasititi, ni pa dovoljeu meso jesti:

Vsi ostali petki celega leta.

IV. Na zgoraj (sub I. et III.) prepovedanih dnevih je vendar dovoljeno meso jesti:

1. v vsej škofiji, kadar na prepovedan dan pride cerkveno zapovedan praznik.

2. V onih krajih, kjer se slovesno obhaja praznik cerkvenega patrona, ali pa je semenj.

3. Nekaterim osebam in sicer:

Vsak dan smejo meso jesti delalci v rudokopih in v tovarnah, izprevodniki po železnicah, popotniki, kadar morajo jesti v železniških gostilnah; vsi, ki so z družino in postrežniki zavoljo zdravja v kopelih; vsi, ki so po okolnostih primorani jesti v javnih gostilnah in oni, ki so od drugih odvisni, pa si ne morejo oskrbeti postnih jedi.

V. Vsak dan je dovoljeno jedi zabeliti ne samo z maslom, ampak tudi z živalsko maščobo.

VI. Ob dnevih posta in ob nedeljah v štiridesetdanskem postu se pri istem obedu ne smejo jesti ribe in meso.

Kar se tiče večerje o dneh nekoliko polajšanega posta, prosim in želim, da se zvečer meso ne bi jedlo; vendar pa zavoljo dosedanje navade dopuščam nekoliko mesa tudi pri večerji vsem, razen duhovnikom svetnim in redovnim, bogoslovcem, alojznikom, redovnikom, redovnicam in vsem prebivalcem v njihovih zavodih.

Upam, da se Vas mnogo danih polajšav ne bo posluževalo; vse one pa, ki se jih bodo po-

služevali, opominjam, naj si pomanjkanje v postu nadomeste z drugimi dobrimi deli, n. pr. z molitvijo, ako izmolijo dotične dneve petkrat „Oče naš“ in „Češčena si Marija“ na čast pet ran Jezusovih, ali pa z obilnejšo miloščino potrebnim siromakom.

† **Anton Bonaventura,**
knez-škof.

Sv. Peter Damijan — goreč častilec Matere božje.

(Na dan 23. febru varija.)

Sv. Peter Damijan je bil rojen l. 988 v Raveni na Laškem. Še kot majhen deček je izgubil svoje stariše. Jeden izmed njegovih bratov ga je vzel k sebi, a ravnal je ž njim jako trdo. Opravljal je pri bratu opravilo navadnega hlapca. Da si ni mogel na ta način pridobiti nikake izobrazbe, je jasno. Peter je ostal tudi v tem težavnem stanu vedno pobožen. Mali deček ni pozabil Boga, in Bog ni pozabil Petra.

Peter pa je imel še drugega brata, ki je bil nadškof v Raveni. Ta ga je vzel pod svojo streho, preskrbel mu je dobrega učitelja, ter ravnal ž njim prav mило. Iz hvaležnosti do brata-nadškofa nadel si je kasneje njegovo ime „Damijan.“

Bog je oblagodaril Petra z bistrim razumom in jekleno voljo. Kot zvest služnik svojega Gospoda je hotel dobro porabiti od Boga mu podeljene talente.

Z neumorno pridnostjo pridobil si je kmalu izvanrednih znanosti. Ne samo, da je svoje součence daleč prekosal, nego celo tako visoko se je povspel, da je po nedolgem času nastopil sam — kakor učitelj.

Od vseh strani so hiteili pouka željni mladeniči v Raveno, da bi se učili modrosti iz Petrovih ust. V kratkem času bi bil lahko velik bogataš, če ne bi bil delil prisluženega denarja med uboge.

Pozneje je vstopil v neki red; postal je menih. Papež Štefan ga je posvetil v škofa. Delokrog njegovega pastirskega delovanja mu je bil določen v Ostiji pri Rimu.

V tistem času, ko je zasedel Peter škofijski prestol v imenovanem mestu, sta bila ljudstvo in duhovščina zelo pokvarjena. Z nekim neprijetnim strahom je navdajalo to žalostno stanje njegove škofije pobožnega dušnega vladarja.

V svesti si, da sam brez posebne pomoči božje ničesar ne opravi, zatekel se je k oni, o

kateri še ni bilo nikdar slišati, da bi kakemu zvestemu svojemu otroku odrekla svojo pomoč. Popolnoma se je vrgel v naročje oni, katero je od svoje nežne mladosti vedno ljubeče častil. Dobro je vedel, da ni mogoče, da bi bil kdaj prognan tisti, ki se bojuje pod zastavo Kraljice devic . . .

Vse svoje moči je posvetil v to, da bi čim preje pridobil srca duhovščine in vernikov sploh za Marijino češčenje. Radi tega je pogosto povpečeval o njeni milobi, ljubezni in moči . . . S sveto navdušenostjo je v nemal svoje ovčice, naj se zatečejo k Mariji in pri njej naj iščejo krepilnega leka za bridkosti tega življenja . . . Govoril je vedno iz čutečega svojega srca.

A vsaka stvar ima svoje meje. Vedno zatajevanje pa pretežka butara njegovih škofovskih opravil ga je položila konečno na bolniško postelj. Da bi si okrepil svojo onemoglo telesnost, podal se je na popotovanje. Na potu je prišel v Faenzo, kjer se je njegovo, že itak rablo zdravje poslabšalo do cela.

Na priprošnje prečiste Device je bil tu sprejet v njeno hišo; hotela mu je vsaj nekoliko poplačati obilni trud za njegove pridige in spise, katere je izdal v proslavo njenega imena. Tu je umrl dne 22. februarja l. 1072 — 83leten starček.

F. S. V.

Na praznik sv. Matije, apostola.

(24. februarja.)

Škofijstvo njegovo naj prejme drugi. Dej. ap. 1, 20.)

Globok je bil padec Jude, apostola, izdajalca. Toda ta padec njegov ni vplival na druge apostole, ne na kristijane. Izbrali so apostoli na posebno slovesen način iz srede onih mož, kateri so bili ves čas z Jezusom, Matijo, da prejme del te službe in apostolstva, iz katerega je izpadel Juda.

Gospod je poznal srce Judovo, v svojem vseznani je vedel že naprej, da ga izda, a vender ga je poklical v število dvanajsterih.

Zakaj je Jezus to storil? Skusimo si pojasniti ta čin, kolikor moremo po človeško.

Ko je Jezus poklical Judo med apostole, bil je te časti vreden. Podoben pa je bil nerodovitnemu smokvinemu drevesu, katero je Gospod zasadil na rodovitna tla. Gojil ga je skrbno; hrane mu ni manjkalo; in donašal je sprva vsele sadove. Zašel pa je sčasoma na kriva pota, postal je nerodoviten; zato pa ga je izrul go-

spodar, da pride na njegovo mesto drevo, ki donese dobrih sadov.

Koj kmalu, ko je bil poklican med apostole, pokazal je že pri raznih prilikah svojo grešno, pogubljivo navado. A Gospod je pustil Judo med apstoli hoteč nam pokazati, da nad najbolj spridenim človekom ne smemo obupati, nego moramo ob njem poskusiti vsa pobiljševalna sredstva, kakor jih je bil deležen odpadnik Juda. Gospod je poklical Judo, da bi v družbi dobrih postal sam dober.

Sploh nobenega grešnika Bog ne zapusti, nobenemu ne odreče pomoči; saj vemo, da je še pred svojim trpljenjem govoril neodkritemu izdajalcu Judu svarilne besede hoteč ga potegniti iz prepada, v kateri se je pogrezal. A preveč se je bil v njem vkoreninil greh zoper sv. Duha, predrzno se je ustavljal spoznani resnici; vrgel je od sebe ponujano zdravilo, pil je in srkal le strup.

Hotel je dalje Jezus pokazati s pripuščenim padcem Jude, da se trdni njegovi nauki ne dajo spodkopati, ne omajati, tudi ko bi med kristijani bili odpadniki. Dvanajst mož je izbral, da ti podvržejo žezlu nebeškega kralja vesoljni svet. Da pač majhno število, majhno kardelo, toda „ne boj se mala čeda“, tako je govoril Gospod dvanajsterim, „vašemu Očetu je všečevalo dati vam veliko kraljestvo.“ Kako občutno je posvaril Bog Samuela, žalujočega nad padcem Savlovim. Poslušajmo, kaj je govoril: „Kako dolgo bodeš obžaloval Savla, ker sem ga jaz zavrgel, da naj ne kraljuje nad Izraelom? Napolni svoj rog z oljem, pridi, da te pošljem k Isaju, Betlehemljanu, zakaj izmed njegovih sinov sem si izvolil kralja.“ (I. Kr. 16, 1.)

Ni se zbal apostolski zbor padca Judovega, z njegovim padcem se zbor ni razdril. Iztrgal se je Juda siloma iz božjih rok; a dasi so za njim, ki bi bil lahko močan steber sv. cerkve, žalovala nebesa, za svoj obstanek se sv. cerkev ni tresla, vedela je, da zamore Bog v svoji vsemočnosti iz kamenja obuditi Abrahamu sinov. (Mat. 3, 9.)

Te besede naj bodo tudi nam v tolažbo, ako odpadajo v današnjih dneh trumoma od Krista in se izneverjajo pravi veri. Naj bi se izneverjale celo maziljene glave, ne bode nam to v strah, nego v potrjenje naše vere, v potrjenje in spričo resnice Kristovih naukov, ki je v proroškem duhu izražal izdajice te vrste, govoreč, da bodo na Mozešovem stolu sedeli pismarji in farizeji. (Mat. 23, 2.) a povedal je, da tudi zle moči

sv. cerkvi ne izpodkopljejo temelja: „non praevalent“. Padel je Lucifer, — vstvarjen je bil človek, padel je tudi ta, — včlovečil se je božji Sin.

Naj se le množijo odpadniki, saj odpadejo nezreli sadovi, na njih mesto stopijo plodonosne mladike. Vender prepričani bodimo, da po lastni volji ne povzroči Bog odpada, a ga lahko pri-pusti. Zato pravi sv. Ivan v svojem skrivnem razodenju: „Hrani kar imaš, da nihče ne vzame tvojega venca.“ (3. 11.)

Odvzela se je čast in krona apostolovanja Judi, ker je tako hotel sam; — sam je hotel, a venec je prejel vredni njegov naslednik sv. Matija. Iz nas so izšli, tako pravi sv. Ivan (I. Iv. 2, 19.) o odpadnikih, iz nas so izšli, a niso bili iz nas, kajti ako bi bili iz nas, bili bi z nami ostali, ali izkazati se je moralo, da niso vsi iz nas. Podobni so lasem, ki so sicer iz telesa, rastejo na telesu, a telesa del niso, so le telesni izločki. In če poklican strežaj modro ravna, odstriže le lase, kože, glave se ne dotakne. Take izločke na katoliški cerkvi odstranjuje modri Bog, a ne dotakne se cerkve same. Ni opustošena sv. cerkev po odhodu odpadnikov; ne, v lepšem sijaju se pokaže. Zato pa ne obupjmo, ako tudi v današnjih versko mlačnih dneh izginejo nerodovitni udje s cerkvenega pozorišča, saj novi udje zrastejo čez noč. Mogočni stvarnik govori stvarjajoče besede: „Na njih mesto naj stopijo drugi.“ *L. P.*

Žalostni del sv. rožnega venca.

(Za postni čas.)

III.

Ki je za nas s trnjem kronan bil.

Vojščaki so mu splekli krono iz trnja in so mu jo djali na glavo.
(Mat. 27, 28.)

Neverni druhali ni bilo zadosti, da je Jezusa neusmiljeno bičala, hotela mu je trpljenje povečati. V notranje dvorišče sodnje palače ga peljejo in ga obdajo z razuzdano vojaško tolpo. Zopet ga slečejo, ogrnejo ga v škrlatast plašč, spleto mu krono iz trnja, pritisnejo jo na glavo, dajo mu trst v njegovo desnico, predenj poklekujejo in ga zasramujejo: „Zdrav bodi, kralj judovski!“ Plujejo vanj, bijejo ga s pestmi, pulijo mu trst iz roke in ga bijejo z njim po glavi. Na to nezaslišano hudobijo in nepopisno trpljenje nas spominja tretja skrivnost žalostnega dela sv. rožnega venca: „Ki je za nas s trnjem kronan bil.“

Postojmo pri tej skrivnosti in premislimo, zakaj je hotel Jezus s trnjem kronan, zapljuvan, zasramovan, s škrlatnim plaščem ogrnjen biti!

Do kraljeve časti in slave je Bog povzdignil človeka, saj govori psalmist: „Le malo si ga ponižal pod angelje: s slavo in častjo si ga ovenčal, ter ga postavil nad dela svojih rok!“ (Ps. 8, 6—7.) To kraljevo čast pa je človek zapravil z grehom, kraljevo žezlo mu je bilo po grehu odvzeto. A ker je Izveličar zato prišel na svet, da je zopet pridobil človeku odvzeto kraljevo čast in oblast, pustil se je kakor kralja zasramovati, kakor kralja v škrlatast plašč ogrniti ter si trst kakor žezlo v zasmech podati v roko.

Povzdigniti se je hotel človek, želel postati kakor Bog, padel je v nepokorščino, zabredel v napuh, zapravil svojo visoko čast, postavil si je krono napuha in upornosti na glavo. — Vse to je moral popraviti, vse to pridobiti Izveličar s trnjevo krono: s ponižnostjo. V zasramovanju je moral Odrešenik zaslužiti človeku pravo čast in veljavo.

Kraljevi plašč svetosti in pravičnosti je vrgel človek od sebe, a oblekel rdeči škrlatni plašč pregreh, vrgel je od sebe žezlo milosti božje in božjega prijateljstva. Zato je moral Izveličar zaničevanje in zagramovanje trpeti, da pridobi človeku kraljevo čast in kraljeva znamenja.

„Pridite, hčere sijonske,“ tako vabi ženin v visoki pesmi bogoljubne duše, „poglejte kralja Salamona s krono, s katero ga je kronala njegova mati na dan njegovega zaročenja in na dan veselja za njegovo srce.“ (Vis. pes. 3, 11.) — Kdo je kralj Salamon, kdo mati njegova, kakošna je njegova krona? Izveličar je predpodbni Salamon, mati njegova judovska cerkev, katero je odkupil s svojo krvijo, preustrojil v svojo cerkev in se z njo zaročil.

Ako preišljuje krščanska duša, Izveličarju nevesta, visoko čast odrešenja, mora se sramovati slehernega greha. Zavoljo njene nespameti in kratkovidnosti je nebeška modrost zasramovana, v prostovojašk škrlatast plašč ovita, na glavo jej je položena trnjeva krona. — Nanj se ozirajmo v vseh težavah življenja, ko je toliko trpel za nas; zavoljo njega prenašajmo voljno zaničevanje in zasramovanje sveta; in kadar molimo: „Ki je za nas s trnjem kronan bil,“ mislimo si, da se tudi nam enkrat trnjeva krona zatajevanja spremeni v veličastno krono, če si bomo prizadevali biti njemu enaki v ponižnosti in samozatajevanju.

Premišljajmo, kako je s kronanjem zatrl madeže naši grešni duši in zadoščeval za vse kazni. V glavi, v zmešani in zašli pameti je studenec grehov. V njej izvirajo in se pasejo nevoščljive, nečiste, prevzetne, maščevalne misli. Da usuši ta studenec, morala je Izveličarjeva glava prenesti toliko bolečin in zaničevanja. — S škrlatnim plaščem je bil ogrnjen in zapljuvan, da nam je živo pokazal, kako velik in zopern je greh ošabnosti in prevzetnosti v oblačlih. — Zavoljo greha lakomnosti je nosil Izveličar v roki trst, pokazal je, da je on kralj ubožtvu, ki nas uči svetno bogastvo zaničevati. — Pokazal je s trnjevo krono, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta in da moramo tudi mi na tej zemlji nositi trnjevo krono, ako hočemo biti kronani v nebesih s krono večne slave in časti. Bodeče trnje v naši zemeljski kroni rodi pa tudi cvetje in veselje. Rodi namreč cvetje dobrih del in zasluženj. Z njimi pojdemo v kraj, kjer Bog obriše solze iz naših očíj in nam splete iz cvetja zmago slavni venec, ki nas ovenča na veke.

L. P.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec februarij 1902:
Delajmo pokoro!

(Namen potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

b) Posebni nameni:

22.) **Stol sv. Petra v Antijohiji.** Slovenski delalci v Trstu. Nesrečne žrtve tržaških izgredov.

23.) **Sv. Peter Damijan.** Koroški Slovenci. Šolske sestre in Uršulinke.

24.) **Sv. Matija.** Slovenski pisatelji. Krščanska vzgoja slovenske mladine.

25.) **Sv. Viktorin.** Leon XIII. in njegov jubilej. Gimnazijci. Mladenci, katere Bog kliče v duhovski stan.

26.) **Sv. Marjeta Kortonska.** Slovenski škofje. Povrat razkolnikov iz vzhoda h katoliški cerkvi.

27.) **Sv. Leander.** Slovenski delalci v rudokopih. Siromašne družine

28.) **Sv. Roman.** V mesecu februariju umrli udje molitvenega apostolstva in bratovščine presv. Srca Jezusovega.

S.

Liturgično.

Odkod kropljenje z blagoslovljeno vodo v cerkvi. Krščanske cerkve v prvih časih so se imenovale bazi-like. Imele so pred vhodom prostorno dvorišče za iz-pokornike in nevernike, ki niso smeli v cerkev. V sredini tega dvorišča je stal vodnjak v ta namen, da so si v cerkev stopajoči verniki pri njem umivali roke, noge in obraz, kar naj bi jih živo spominjalo, kako čisti v srcu, kako umiti grešnih madežev morajo stopati v hišo božjo pred vsevidnega Boga, ki preiskuje srce in obisti. Roke so si pa umivali tudi zato, ker so šli vsak dank svetemu obhajilu, in je v onem času mašnik obhajancu presv. Rešnje Telo na roko položil, na kar je kristijan sv. zakrament pobožno za-

vžil. Ko je pa prišlo umivanje pred vstopom v cerkev iz navade, postal je nepotreben tudi vodnjak na dvo-rišču, in mesto njega so postavili pri cerkvenih vratih kropilnike z blagoslovljeno vodo. Kropljenje z blago-slovljeno vodo nas tedaj, kakor prve kristijane umi-vanje, spominja na dolžno notranjo čistost, kadar se prikažemo pred obličjem Gospodovim. Prav isto nam kliče v spominj tudi pokropitev ljudstva po duhovniku pred nedeljsko dopoldansko službo božjo: naj bi namreč s skesanim in ponižnim srcem z mašnikom vred Bogu darovali brezmadežno Jagnje. J.

Škofijska kronika.

Sv. birna in kanonična vizitacija. I. V Ljub-ljani: 1. V ponedeljek 7. aprila pri sv. Petru; 2. v torek 8. aprila vizitacija pri sv. Jakobu; 3. v sredo 9. aprila vizitacija v Trnovem; 4. v četrtek 10. aprila vizitacija pri očetih frančiškanih quoad curam animarum. 5. v sredo 21. majnika vizitacija stolne cerkve; 6. v četrtek 22. majnika vizitacija stolnega kapitelja; 7. v petek 23. majnika vizitacija curiae episcopalis. — II. V dekaniji Trebnje: 1. V nedeljo 4. majnika v Trebnjem; 2. v nedeljo 11. majnika v Št. Ruprtu; 3. v ponedeljek 12. majnika vizitacija podružnic šent-ruprtskih; 4. v torek 13. majnika v Mokronogu; 5. v sredo 14. majnika pri sv. Trojici; 6. v četrtek 15. majnika v Št. Janžu. — III. V dekaniji Ra-dovljica. 1. Na praznik presv. Trojice 25. majnika v Radovljici; 2. v ponedeljek 26. majnika v Ljubnem; 3. v torek 27. majnika na Ovsišah; 4. v sredo 28. maj-nika v Kropi; 5. v soboto 31. majnika na Bohinjski Beli; 6. v nedeljo 1. junija na Bohinjski Bistrici; 7. v ponedeljek 2. junija v Srednji Vasi; 8. v torek 3. junija na Koprivniku; 9. v sredo 4. junija v Gorijah; 10. v četrtek 5. junija v Zaspem; 11. v petek 6. junija v Gradu; 12. v soboto 7. junija v Lescah; 13. v sredo 11. junija v Beli Peči; 14. v četrtek 12. junija v Radečah; 15. v petek 13. junija v Kranjski Gori; 16. v soboto 14. junija na Dovjem; 17. v nedeljo 15. junija na Jesenicah; 18. v ponedeljek 16. junija v Rovtah; 19. v torek 17. junija na Koroški Beli; 20. v sredo 18. junija na Breznici. — IV. V dekaniji Idrija: 1. V nedeljo 22. junija v Idriji. — V. V dekaniji Kranj: 1. V nedeljo 31. avgusta v Tr-žiči. 2. v nedeljo 7. septembra v Besnici; 3. v pone-deljek 8. septembra v Kranji; 4. v torek 9. sep-tembra v Naklem; 5. v sredo 10. septembra v Dup-ljah; 6. v četrtek 11. septembra v Podbrezjah; 7. v petek 12. septembra v Lescah (dekanija Radovljica); 8. soboto 13. septembra v Kovorji; 9. v nedeljo 14. sep-tembra v Križah; 10. v nedeljo 21. septembra v Smledniku; 11. v ponedeljek 22. septembra v Mav-čičah; 12. v torek 23. septembra v Šmartinu; v 31. sredo 24. septembra vizitacija pri sv. Joštu; 14. v če-trtek 25. septembra v Predvoru; 15. v petek 26. sep-tembra v Goričah; 16. v soboto 27. septembra na Tr-steniku; 17. v nedeljo 28. septembra v Crkljah; 18. v ponedeljek 29. septembra vizitacija crkljanskih po-družnic; 19. v torek 30. septembra na Šenturški Gori; 20. v sredo 1. oktobra v Kokri; 21. v četrtek 2. ok-tobra v Zapogah; 22. v nedeljo 5. oktobra v Št. Juriji.

Po „Ljubljanskem škof. listu“ 1902, št. I.